

Slovenci ravno ta popoldan nameravali obiskati katakombe, pridružila sta se nam tudi ona dva.

(Dalje prihodnjič.)

Politične stvari.

Kaj bo s Trstom?

Ko je dne 2. avgusta v Trstu bomba padla, misliti se je smelo, da se bo v merodajnih krogih spoznalo, od katere strani in stranke tam in v Primorji sploh državi preti nevarnost, in tolažili so se razun družih zvestih državljanov posebno Slovenci, da se jim napočijo boljši časi, toda zmotili so se, ako so se nadjali kmalu rešenja. Tam vlada zmiraj še stara roka vladini opoziciji, bodisi ta laška ali nemška, prijazna, Slovincem in slovanskemu elementu sploh pa neprijazna.

Preteklo nedeljo imelo je biti blagoslovljenje zastave slovenskega delavskega društva v Trstu; presvitli cesar bival je še srčno pozdravljan na Koroškem, vendar pa se je naznanjalo, da se je po želji namestnika Depretis-a „zarad prihoda cesarjevega“ odložila ona slovanska svečanost. — Zdaj še le izvemo pravi vzrok onega odloga: Depretisu ni po volji, da bi se sošli v Trstu tamošnjim Slovincem duševno zdavno uže združeni drugi Slovenci iz Primorskega, Kranjskega in Štajarskega, in enako prijazni jim Slovani hrvaški in česki. Parola je tedaj: „Karkoli družega v Trstu, le slovensko ne!“ — To potrjuje tudi druga očigled prihoda cesarjevega res nezaslišana dogodba. Vladni svetnik in okrajni glavar tolminski A. Schemerl, rojen Ljubljčan, nedvomljivo zmiraj pokorna roka Depretis ova, prepoveduje zastopnikom tolminskih občin, cesarja pozdravljati po slovensko, odbije prošnjo bovške čitalnice, predstaviti jo cesarju iz istega vzroka.

Mi sicer upamo, da si zvesta slovenska srca ne bodo pustila zapirati pota do ljubljene cesarja in da bodo tudi o prihodu cesarjevem razpadle vse med vladarja in zvesto ljudstvo umetno nastavljene zapreke, toda žalostno je, da se še celó zdaj, ob času splošnega domoljubnega navdušenja zarad prihoda cesarjevega, zoper zvesti slovenski narod sme tako postopati.

To je še bolj nerazumljivo, ako malo pogledamo za kulise, kaj pa med tem počenja tržaška irredentska stranka. — Od začetka kričalo se je v ves svet: „kaj morejo zvesti Tržačani za bombo od 2. avgusta, ki je bila vržena gotovo od tujca — netržačana!“ Toda ta oficijozna trobenta ni motila večine lahonske stranke tržaškega mestnega zbora odtegniti se seji, v kateri se je izrekla obsodba in obžalovanje, da se je to v Trstu zgodilo. — Zdaj se uže prav zanesljivo naznanja, da je preiskava našla pravega hudodelnika, ki je bombo vrgel, Tržačana natakarja brez službe z imenom Contento, pa to ne brani, da bi se v irredentovskih časnikih ne imenoval in slavil drug hudodelnik, namreč ubiti mladeneč Fortis sam kot naroden mučenik. — Nek v Napolji izhajajoč nov irredentski list v svojem dopisu iz Trsta namreč trdi: Fortis sam je vrgel bombo, da bi oprostil svoje brate tujega gospodarstva; potem nadaljuje dopisnik: ker tudi boj ni izključen, je naravno, da je nekaj državljanov kakor tudi odbori preskrbljenih za vsak slučaj z orožjem in tvarinami, ki eksplodirajo, da jih ob času boja vržejo v sovražne vrste, tedaj ni nič iznenadljivega, ako se ima zmiraj kaj pri rokah, ali bombe ali dinamit ali pa ročne granate. Potem še zagovarja in slavi Fortis-a, zveste tržaške državljanke pa imenuje „österreichische Rädelsführer“.

Dalje pojasnovati te dogodbe se nam zdi odveč, same govore dosti jasno; za zdaj potrpimo, dogodbe o prihodu cesarjevem in kmalu potem, upamo, da bodo razvedrile prav mršavo in žalostno obnebje primorsko.

Obraavnave deželnih zborov.

Deželni zbor kranjski

Druga seja v četrtek 7. t. m. je bila prav kratka, ker so se izročevale le predloge deželnega odbora raznim odsekom v pretres in poročanje. K tej seji prišel je tudi uže Vesteneck, le grofa Blagaja še ni bilo; to kaže, kako se nemškutarji bojé, da bi jim narodni poslanci ne ušli iz zbornice, ki bi bila nesklepčna, če njih le dva manjkata.

Najvažnejša točka te seje bila je interpelacija — tako se glaseča:

Interpelacija

do preblagorodnega gospoda c. kr. deželnega predsednika.

Potekla bode v kratkem šestletna doba, za katero so bili imenovani c. kr. okrajni šolski nadzorniki. V tem času se je slavno c. kr. učno ministerstvo lahko prepričalo, da se ljudske šole in učitelji niso tako nadzorovali, kakor je želeti v prosepah ljudskega šolstva. Nadzorniki so morali pred vsem opravljati svojo lastno aktivno službo in vsled tega jim ni bilo mogoče vso svojo pozornost obračati na nadzorovanje šol, ker jim je ta posel bil le postranska naloga. Spoznavši nedostatke, katere so se tudi v drugih deželah prikazale, kjer so bili nadzorniki vzeti iz aktivnega učiteljskega objaja ter zraven svojega glavnega opravila se le postransko pečali z nadzorništvom, je c. kr. učno ministerstvo uže v nekaterih deželah okrajno šolsko nadzorstvo tako urejalo, da je nastavilo za več šolskih okrajev skupaj enega nadzornika, ki pa za čas nadzorniške službe nima družega posla, nego pečati se z nadzorstvom. To se je dozdej zgodilo na Niže-Avstrijskem, Štajarskem, Primorskem, Solnograškem itd.

Gledé na to, da bi tudi za kranjsko ljudsko šolstvo jako koristno in potrebno bilo, da dobi okrajne nadzornike, kateri bi nezadržani in nemoteni po družih opravilih vse svoje moči in ves svoj čas žrtvovali šolskemu nadzorstvu; gledé dalje na to, da mora sicer po šolski postavi imeti vsak šolski okraj svojega nadzornika, a lahko eden in isti nadzornik več okrajev nadzoruje; gledé konečno na to, da bi se stroški za nadzorstvo prav nič ne pomnoževali, ko bi mesto sedanjih 11 nadzornikov, ki dobivajo po 400 gold. na leto, se nastavili za celo kranjsko deželo le trije ali štirje c. kr. nadzorniki s primerno plačo, vprašajo podpisani preblagorodnega c. k. deželnega predsednika:

Ali bi ga ne bila volja, visokemu c. kr. učnemu ministerstvu priporočati, da namesto sedanjih enajst nastavi za celo deželo le tri ali štiri samo za ta posel odločene c. k. okrajne šolske nadzornike?

V Ljubljani 7. septembra 1882.

Vošnjak, Klun, Robič, Pakiž, Poklukar, Pfeifer, Navratil, Potočnik, Svetec, Lavrenčič, Bleiweis, Zarnik, Grasselli, Detela.

Gospod deželni predsednik obljubi odgovor na to interpelacijo, brž ko bo od ministerstva dobil vodilo o tej važni zadevi.

Deželni glavar grof Thurn je naznanil zbornici, da je po večini tega zbora svoj čas sklenjena postava o odkupu duhovenske bire in cerkvenih davščin dobila